

ความสัมพันธ์ของการใช้ปัญญาประดิษฐ์ในการบริหารข้อมูลสารสนเทศ
กับสมรรถนะการบริหารสำหรับผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2

The Utilization of Artificial Intelligence in Information Management
in Conjunction with Administrative Competencies
of Modern School Administrators

จาณพร กองทา^{1*}, สุวดี อุปปินใจ² และ ไพโรภ รัตนชวงค์³
Januporn Kongtha^{1*}, Suwadi Uppinjai² and Pairop Rattanachuwong³

(วันที่รับบทความ: 29 มกราคม 2569, วันที่แก้ไขบทความ: 15 มีนาคม 2569, วันที่ตอบรับตีพิมพ์: 17 มีนาคม 2569)

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาการใช้ปัญญาประดิษฐ์ในการบริหารข้อมูลสารสนเทศ 2) เพื่อศึกษาสมรรถนะการบริหารสำหรับผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่ 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้ปัญญาประดิษฐ์ในการบริหารข้อมูลสารสนเทศกับสมรรถนะการบริหารสำหรับผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่ โดยมิกกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 319 คน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้บริหารสถานศึกษา และครู กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของยามาเน่ และใช้แบบสอบถาม มีค่า IOC เท่ากับ 1.00 ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามฉบับที่ 1 เท่ากับ .421 ฉบับที่ 2 เท่ากับ .428 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามฉบับที่ 1 เท่ากับ .809 ฉบับที่ 2 เท่ากับ .804 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหา ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่า 1) การใช้ปัญญาประดิษฐ์ในการบริหารข้อมูลสารสนเทศ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การวางแผน อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ การนำเสนอข้อมูล อยู่ในระดับมาก ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การจัดเก็บข้อมูล อยู่ในระดับปานกลาง 2) สมรรถนะการบริหารสำหรับผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การสื่อสาร อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ภาวะผู้นำ อยู่ในระดับมาก ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การบริหารการเปลี่ยนแปลง อยู่ในระดับปานกลาง 3) ความสัมพันธ์ของการใช้ปัญญาประดิษฐ์ในการบริหารข้อมูลสารสนเทศกับสมรรถนะการบริหารสำหรับผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่ ใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน มีค่าความสัมพันธ์ในระดับค่อนข้างสูง ($r = .662$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: การบริหารงานนิเทศ; การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญญาประดิษฐ์; ผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่

¹⁻³ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

¹⁻³ Faculty of Education, Ubon Ratchathani Rajabhat University, Thailand

* Corresponding author's e-mail: 678914045@crnu.ac.th

ABSTRACT

This research aimed to 1) examine the use of artificial intelligence in information management, 2) examine the administrative competency of modern school administrators, and 3) investigate the relationship between artificial intelligence use in information management and administrative competency among modern school administrators. The sample consisted of 319 participants, including school administrators, deputy administrators, and teachers, with the sample size determined using Yamane's formula. Data were collected using two questionnaires with an item-objective congruence (IOC) index of 1.00, discrimination indices of .421 and .428, and reliability coefficients of .809 and .804, respectively. Data were analyzed using frequency, percentage, mean, standard deviation, and Pearson's product-moment correlation coefficient. The findings were as follows. First, the overall use of artificial intelligence in information management was rated at a high level. Among the specific dimensions, planning received the highest mean rating (high level), followed by data presentation (high level), while data storage received the lowest mean rating (moderate level). Second, the overall administrative competency of modern school administrators was rated at a high level. Communication received the highest mean rating (high level), followed by leadership (high level), while change management received the lowest mean rating (moderate level). Third, artificial intelligence use in information management was significantly and positively correlated with the administrative competency of modern school administrators at a moderately high level ($r = .662, p < .01$). These findings suggest that enhancing artificial intelligence application in information management—particularly in areas such as data storage—may contribute to strengthening administrative competency among school administrators, especially in change management, which emerged as a relatively weaker dimension.

Keywords: Artificial Intelligence; Information Management; Administrative Competencies for Modern School Administrators

บทนำ

การใช้ปัญญาประดิษฐ์ในการบริหารข้อมูลสารสนเทศ ปัญญาประดิษฐ์ หรือ Artificial Intelligence (AI) เทคโนโลยีการสร้างความสามารถให้แก่เครื่องจักรและคอมพิวเตอร์ ด้วยอัลกอริทึมและกลุ่มเครื่องมือทางสถิติ เพื่อสร้างซอฟต์แวร์ที่สร้างปัญหาที่สามารถเรียนรู้ เลียนแบบความสามารถของมนุษย์ที่ซับซ้อนได้ ในบางกรณีอาจไปถึงขั้นเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ซึ่งในปัจจุบันเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์มีบทบาทร่วมขับเคลื่อนในแต่ละ

ภาคส่วนจะช่วยให้ภาคเศรษฐกิจและการใช้อย่างเต็มประสิทธิภาพแล้ว ซึ่งคาดว่าจะสามารถช่วยยกระดับการเติบโตของเศรษฐกิจในหลายประเทศตอบโจทย์มิติของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals, SDGs) ที่ถูกตั้งไว้เป็นเป้าหมายของผลการดำเนินงานและมาตรฐานของทั้งภาคอุตสาหกรรมและการดำเนินธุรกิจหลายประเทศทั่วโลก (สำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2565) การใช้ปัญญาประดิษฐ์ในการบริหารข้อมูลสารสนเทศ ในการรวบรวม ประมวลผล และนำเสนอข้อมูล เพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการตัดสินใจในองค์กร การบริหารทรัพยากร สนับสนุนวางแผนทรัพยากรเพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์ได้อย่างสูงสุด โดยเชื่อมโยงระบบงานต่าง ๆ มีระบบงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง การคลัง พัสตการเงิน การบัญชี การบริหารงานบุคคล และระบบบริการการศึกษา ซึ่งจะช่วยให้ระบบการทำงานสอดคล้องกันเป็นไปในทิศทางเดียวกัน เข้าถึงข้อมูลได้รวดเร็วทันต่อความต้องการใช้งานลดความผิดพลาดและสามารถตรวจสอบได้ (อารีย์ พานทอง และคณะ, 2567) ระบบสารสนเทศเพื่อการศึกษา ในสถานศึกษาส่วนใหญ่มุ่งการเก็บข้อมูลของสถานศึกษาในระดับต่างๆ เช่น ข้อมูลบุคลากร จำนวนนักเรียน อาคารสถานที่ และแผนการใช้จ่ายงบประมาณ ปัจจุบันมีการใช้ปัญญาประดิษฐ์วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อวางนโยบายครูและแผนบริหารโรงเรียน (ไพโรภ รัตนขวงค์ และ ประเวศ เวชชะ, 2568)

ผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่ เป็นผู้ที่มีคุณลักษณะโดดเด่นเหมาะสมมีความรู้เชิงทฤษฎี ทักษะ บทบาทหน้าที่ คุณธรรมและประสพการณ์ มีความสามารถในการบริหารงานและการบริหารคน สามารถชักนำ จูงใจ ชี้นำ ให้เพื่อนร่วมงานหรือผู้ใต้บังคับบัญชากระตือรือร้นในการทำงาน มีศักยภาพในการบริหารงานท่ามกลางกระแสความเปลี่ยนแปลง สามารถ วิเคราะห์ถึงปัญหาหรือสถานการณ์ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต สามารถปรับเปลี่ยนองค์การให้ทันต่อสถานการณ์และการเปลี่ยนแปลงของโลกปัจจุบัน (ธีรพงษ์ กาญจนสกุล, 2564) จะต้องมีความรู้ ความสามารถในการบริหารจัดการ มีวิสัยทัศน์ในการบริหารการศึกษาให้ทันสมัยกับการเปลี่ยนแปลง มีภาวะผู้นำ มีมนุษยสัมพันธ์เป็นที่ยอมรับผู้เกี่ยวข้อง และมีความเป็นประชาธิปไตยเพื่อนำไปสู่การปฏิรูปการเรียนรู้ให้สู่เรียนทุกคนมีความรู้ ความสามารถบุคลิกลักษณะ และคุณสมบัติตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างแท้จริง (สร้อยทิพย์ แก้วตา, 2565) สมรรถนะการบริหารสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ยุคใหม่ ต้องส่งผลต่อการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาให้ประสบผลสำเร็จ มีความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ ๆ หรือการพัฒนาต่อยอดในสิ่งที่มีอยู่แล้วให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น มีการเปิดโอกาสให้บุคคลหลายหน้าที่เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการหลักสูตรและการสอน มีทัศนคติในการทำงานให้บรรลุเป้าหมายและมีประสิทธิภาพ เปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วน และผู้รับบริการเข้ามามีส่วนร่วมในผลประโยชน์และการดำเนินงาน (พงศธร ชมท่าไม้ และมิตภาณี พุ่มกล่อม, 2567) ผู้บริหารต้องมีวิสัยทัศน์และความสามารถในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี AI ในการศึกษาซึ่งจะช่วยสร้างวัฒนธรรมการใช้เทคโนโลยีในสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ เพิ่มความยืดหยุ่นและการเข้าถึงการศึกษา การใช้ปัญญาประดิษฐ์จะช่วยให้ผู้บริหารสามารถตัดสินใจบนฐานข้อมูล บริหารทรัพยากร วางแผนกลยุทธ์ พัฒนาหลักสูตร และประกันคุณภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะช่วยยกระดับคุณภาพการศึกษาและพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 (อนุดตริย์ ดิษเจริญ และคณะ, 2568) ผู้บริหารต้องมีทักษะการบริหารที่สำคัญ 2 ด้าน ได้แก่ Hard skill และ Soft skill จะสามารถยกระดับการบริหารได้ (สุวดี อุปินใจ, 2565)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาระบบบริหารข้อมูลสารสนเทศให้มีประสิทธิภาพและปลอดภัย เพื่อรองรับการบริหารจัดการศึกษาในยุคดิจิทัล และการขับเคลื่อนคุณภาพสถานศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ อย่างไรก็ตาม ในอดีตสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ใช้ระบบสารสนเทศแบบเซิร์ฟเวอร์ภายใน (On-Premise Server) ซึ่งมีข้อจำกัดด้านความจุ ความยืดหยุ่นในการขยายระบบ และความเสี่ยงต่อการสูญหายของข้อมูลจากปัญหาทางเทคนิค เช่น ไฟฟ้าขัดข้อง เซิร์ฟเวอร์ชำรุด หรือภัยพิบัติทางธรรมชาติ ส่งผลให้ข้อมูลสารสนเทศที่สำคัญต่อการบริหารจัดการศึกษา อาทิ ข้อมูลนักเรียน ครูและบุคลากร งบประมาณ หลักสูตร และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาจขาดความครบถ้วน ความถูกต้อง และความต่อเนื่อง ซึ่งกระทบต่อการวางแผนการตัดสินใจ และการกำหนดนโยบายของผู้บริหาร ปัจจุบันแม้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 จะได้ปรับเปลี่ยนมาใช้ระบบคลาวด์ (Cloud System) เพื่อเพิ่มความปลอดภัย ความสะดวก และความรวดเร็วในการเข้าถึงข้อมูล แต่จากการดำเนินงานจริงยังพบความท้าทายด้านความพร้อมของผู้บริหาร และบุคลากรในการใช้ข้อมูลสารสนเทศเชิงวิเคราะห์ การบูรณาการข้อมูลจากหลายแหล่ง และการนำเทคโนโลยีขั้นสูง เช่น ปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) มาใช้สนับสนุนการตัดสินใจเชิงบริหารอย่างเป็นรูปธรรม ส่งผลให้ศักยภาพของระบบสารสนเทศยังไม่ถูกใช้ได้อย่างเต็มที่ สภาพปัญหาดังกล่าวจึงสะท้อนถึงความจำเป็นในการศึกษาการใช้ปัญญาประดิษฐ์ในการบริหารข้อมูลสารสนเทศและความสัมพันธ์กับสมรรถนะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและทันสมัย (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2, 2568)

จากความเป็นมาและความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยมุ่งศึกษา เรื่อง ความสัมพันธ์ของการใช้ปัญญาประดิษฐ์ในการบริหารข้อมูลสารสนเทศกับสมรรถนะการบริหารสำหรับผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 โดยการศึกษาการใช้ปัญญาประดิษฐ์ในการบริหารข้อมูลสารสนเทศ สมรรถนะการบริหารสำหรับผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่ และความสัมพันธ์ระหว่างการใช้ปัญญาประดิษฐ์ในการบริหารข้อมูลสารสนเทศกับสมรรถนะการบริหารสำหรับผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่ ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 หน่วยงานต้นสังกัดผู้บริหารสถานศึกษา และครู ได้รับองค์ความรู้เกี่ยวกับการใช้ปัญญาประดิษฐ์ในการบริหารข้อมูลสารสนเทศ ตลอดจนความสัมพันธ์ที่มีต่อสมรรถนะการบริหารของผู้บริหารยุคใหม่ ซึ่งจะช่วยให้เห็นจุดแข็งและจุดที่ควรพัฒนาการใช้เทคโนโลยี ในการวางแผน ตัดสินใจ และบริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการใช้ปัญญาประดิษฐ์ในการบริหารข้อมูลสารสนเทศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2

2. เพื่อศึกษาสมรรถนะการบริหารสำหรับผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2

3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้ปัญญาประดิษฐ์ในการบริหารข้อมูลสารสนเทศกับสมรรถนะการบริหารสำหรับผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้บริหารสถานศึกษา และครูโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 จำนวน 1,561 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้บริหารสถานศึกษา และครูโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 จำนวน 319 คน โดยการเปิดตารางสำเร็จรูปของ ยามาเน่ (Yamane, 1973, p. 887 อ้างถึงใน อีรวิทย์ เอกะกุล, 2550, น. 131) ได้ขนาดที่มีความเชื่อมั่นร้อยละ 95

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและคุณภาพของเครื่องมือ

ได้แก่ แบบสอบถาม โดยวิเคราะห์หาความเที่ยงตรงแล้วไปทดลองใช้ (Try out) ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ที่อยู่นอกกลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) จากผลการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้ 1) การใช้ปัญญาประดิษฐ์ในการบริหารข้อมูลสารสนเทศ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .871 2) สมรรถนะการบริหารสำหรับผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .867 และความเชื่อมั่นทั้งฉบับ มีค่าเท่ากับ .903

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและคุณภาพของเครื่องมือ

3.1 ส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลการวิจัยถึงกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 319 คน เพื่อสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของการใช้ปัญญาประดิษฐ์ในการบริหารข้อมูลสารสนเทศกับสมรรถนะการบริหารสำหรับผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2

3.2 สรุปผลและนำผลการสรุปการตอบแบบสอบถามของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลทั้งหมดมารวมกัน จัดหมวดหมู่และบันทึกไว้และนำเสนอในรูปตารางพร้อมอธิบายได้ตาราง

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ผู้วิจัยได้ดำเนินขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย เพื่อขอความอนุเคราะห์จากผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

4.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลวิจัยถึงผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้บริหารสถานศึกษา และครู โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2

4.3 สรุปผลการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่างที่ให้ข้อมูล จำนวน 319 คน คิดเป็นร้อยละ 100

4.4 นำผลการสรุปการตอบแบบสอบถามของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์ข้อมูลและจัดกระทำกับข้อมูล

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 โดยคำนวณหาความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

ผลการวิจัย

1. การใช้ปัญญาประดิษฐ์ในการบริหารข้อมูลสารสนเทศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 โดยภาพรวมการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การวางแผน อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ การนำเสนอข้อมูล อยู่ในระดับมาก ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การจัดเก็บข้อมูล อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการใช้ปัญญาประดิษฐ์ในการบริหารข้อมูลสารสนเทศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 โดยภาพรวม

การใช้ปัญญาประดิษฐ์ในการบริหารข้อมูลสารสนเทศ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ
1. การวางแผน (x_1)	4.23	0.82	มาก
2. การรวบรวมข้อมูล (x_2)	3.52	0.94	มาก
3. การตรวจสอบข้อมูล (x_3)	3.63	0.78	มาก
4. การประมวลผลข้อมูล (x_4)	3.38	1.05	ปานกลาง
5. การจัดเก็บข้อมูล (x_5)	3.36	1.03	ปานกลาง
6. การนำเสนอข้อมูล (x_6)	3.89	0.63	มาก
รวม	3.67	0.88	มาก

2. สมรรถนะการบริหารสำหรับผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การสื่อสาร อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ภาวะผู้นำ อยู่ในระดับมาก ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การบริหารการเปลี่ยนแปลง อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับสมรรถนะการบริหารสำหรับผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 โดยภาพรวม

สมรรถนะการบริหารสำหรับผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ
1. ภาวะผู้นำ (Y_1)	3.90	0.74	มาก
2. การสื่อสาร (Y_2)	4.22	0.81	มาก
3. การบริหารการเปลี่ยนแปลง (Y_3)	3.47	1.03	ปานกลาง
4. การวางแผนและตัดสินใจ (Y_4)	3.59	0.81	มาก
5. คุณธรรม จริยธรรม และความรับผิดชอบ (Y_5)	3.50	1.05	ปานกลาง
6. การใช้ AI ของผู้บริหารสถานศึกษา (Y_6)	3.52	0.97	มาก
รวม	3.70	0.90	มาก

3. ความสัมพันธ์ของการใช้ปัญญาประดิษฐ์ในการบริหารข้อมูลสารสนเทศกับสมรรถนะการบริหารสำหรับผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) มีค่าความสัมพันธ์ในระดับค่อนข้างสูง ($r = .662$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 3 แสดงผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์การใช้ปัญญาประดิษฐ์ในการบริหารข้อมูลสารสนเทศกับสมรรถนะการบริหารสำหรับผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ในแต่ละด้าน

การใช้ ปัญญาประดิษฐ์ใน การบริหารข้อมูล สารสนเทศ	สมรรถนะการบริหารสำหรับผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่						
	Y_1	Y_2	Y_3	Y_4	Y_5	Y_6	Y
X_1	.241**	.471**	-.109	-.089	-.235**	-.180**	-.022
X_2	.324**	-.222**	.559**	.567**	.527**	.529**	.562**
X_3	.360**	-.150**	.590**	.638**	.576**	.609**	.640**
X_4	.310**	-.307**	.588**	.614**	.593**	.664**	.614**
X_5	.314**	-.224**	.655**	.635**	.590**	.626**	.642**
X_6	.384**	.328**	.234**	.320**	.192**	.253**	.382**
X	.422**	-.098	.610**	.640**	.555**	.610**	.662**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ปีที่ 6 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม-สิงหาคม 2569) ❖ Vol.6 No.2 (May-August 2026)

ด้านการวางแผนและการตัดสินใจอย่างชัดเจน นอกจากนี้ การวางแผนในบริบทของสถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ต้องคำนึงถึงนโยบายจากหน่วยงานต้นสังกัด ระเบียบ และบริบทของชุมชนเป็นสำคัญ อาจทำให้ผู้บริหารยังคงให้ความสำคัญกับประสบการณ์และดุลยพินิจของตนมากกว่าการพึ่งพาปัญญาประดิษฐ์โดยตรง ส่งผลให้การใช้ปัญญาประดิษฐ์ด้านการวางแผนไม่สามารถเชื่อมโยงกับสมรรถนะด้านคุณธรรม จริยธรรม และความรับผิดชอบ รวมถึงสมรรถนะด้านการใช้ปัญญาประดิษฐ์ของผู้บริหารสถานศึกษาได้อย่างเป็นรูปธรรม สอดคล้องกับ Hacıoğlu et al. (2025) ที่ได้ทำการศึกษา ทศนคติของพยาบาลต่อปัญญาประดิษฐ์ความสัมพันธ์ระหว่างความยืดหยุ่นทางความคิดและการควบคุมอารมณ์ พบว่าทศนคติของกลุ่มตัวอย่างต่อปัญญาประดิษฐ์มีความสัมพันธ์กับทั้งความยืดหยุ่นทางความคิดและทักษะการจัดการอารมณ์ โดยเฉพาะการปรับโครงสร้างทางอารมณ์ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงบทบาทสำคัญของปัจจัยด้านจิตวิทยาภายในบุคคลต่อการรับรู้และการยอมรับเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์อย่างชัดเจน ผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์แสดงให้เห็นว่า ทศนคติเชิงลบต่อปัญญาประดิษฐ์มีความสัมพันธ์เชิงลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทั้งกับความยืดหยุ่นทางความคิดและการปรับโครงสร้างทางอารมณ์ กล่าวคือ เมื่อบุคคลมีทศนคติเชิงลบต่อปัญญาประดิษฐ์ในระดับที่สูงขึ้น จะมีแนวโน้มที่ระดับความยืดหยุ่นทางความคิดและความสามารถในการจัดการอารมณ์โดยการปรับมุมมองทางความคิดลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผลดังกล่าวสะท้อนว่าทศนคติเชิงลบต่อเทคโนโลยีอาจเป็นอุปสรรคต่อการเปิดรับการเปลี่ยนแปลง การคิดเชิงยืดหยุ่น และการจัดการกับอารมณ์ในสถานการณ์ใหม่ ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการนำปัญญาประดิษฐ์มาใช้ในการปฏิบัติงาน แต่ในการใช้ปัญญาประดิษฐ์ในด้านการรวบรวมข้อมูล การตรวจสอบข้อมูล การประมวลผลข้อมูล การจัดเก็บข้อมูล และการนำเสนอข้อมูล นั้นในภาพรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกกับสมรรถนะการบริหารสำหรับผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่ ทั้งนี้เนื่องจากการใช้ปัญญาประดิษฐ์ในการบริหารข้อมูลสารสนเทศกับสมรรถนะการบริหารสำหรับผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่ มีความสัมพันธ์เชิงบวก โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ส่วนใหญ่มีการนำปัญญาประดิษฐ์มาใช้ในการบริหารข้อมูลสารสนเทศอย่างหลากหลายและเป็นระบบ ครอบคลุมทั้ง การรวบรวมข้อมูล การตรวจสอบข้อมูล การประมวลผลข้อมูล การจัดเก็บข้อมูล และการนำเสนอข้อมูล ซึ่งช่วยเพิ่มความถูกต้อง รวดเร็ว และประสิทธิภาพในการบริหารจัดการข้อมูลของสถานศึกษา การใช้ปัญญาประดิษฐ์ดังกล่าวส่งผลต่อการพัฒนาสมรรถนะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่ในหลายมิติ ได้แก่ ด้านภาวะผู้นำ ด้านการสื่อสาร ด้านการบริหารการเปลี่ยนแปลง ด้านการวางแผนและการตัดสินใจ ตลอดจนด้านคุณธรรม จริยธรรม และความรับผิดชอบ รวมถึงสมรรถนะด้านการใช้ปัญญาประดิษฐ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สะท้อนให้เห็นว่าการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์อย่างเหมาะสมมีบทบาทสำคัญในการยกระดับคุณภาพการบริหารสถานศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทการศึกษา สอดคล้องกับณัฐพล เมฆเคลื่อน และ ทิพรัตน์ สิทธิวงศ์ (2568) ที่ได้ทำการศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างการยอมรับการใช้งานเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์กับความพึงพอใจในการทำงานในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการยอมรับการใช้งานเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์กับความพึงพอใจในการทำงานในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

เพชบุรณ เขต 2 โดยรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .01 อยู่ในระดับความสัมพันธ์ปานกลาง ($r = .749$)

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 หน่วยงานต้นสังกัดควรกำหนดนโยบายหรือแนวทางในการส่งเสริมการนำเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์มาใช้ในการบริหารข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ โดยสนับสนุนการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ระบบฐานข้อมูล และมาตรการด้านความปลอดภัยของข้อมูล เพื่อให้สถานศึกษาสามารถนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ในการบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ถูกต้อง และทันสมัย

1.2 หน่วยงานทางการศึกษาควรส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้และทักษะในการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์เพื่อการบริหารข้อมูลสารสนเทศ โดยจัดให้มีโครงการพัฒนาอบรมหรือหลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและปัญญาประดิษฐ์สำหรับผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่ เพื่อให้สามารถนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการวางแผน การตัดสินใจ และการบริหารจัดการสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

2.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนากระบวนการบริหารข้อมูลสารสนเทศภายในสถานศึกษา โดยใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์สนับสนุนการดำเนินงานในทุกขั้นตอนของกระบวนการจัดการข้อมูล ได้แก่ การวางแผน การรวบรวมข้อมูล การตรวจสอบข้อมูล การประมวลผลข้อมูล การจัดเก็บข้อมูล และการนำเสนอข้อมูล เพื่อให้ข้อมูลสารสนเทศมีความถูกต้อง เป็นระบบ และสามารถนำไปใช้ประกอบการวางแผนและการตัดสินใจเชิงบริหารได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์เป็นเครื่องมือสนับสนุนการพัฒนาสมรรถนะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่ โดยเฉพาะสมรรถนะด้านภาวะผู้นำ การสื่อสาร การบริหารการเปลี่ยนแปลง การวางแผนและการตัดสินใจ คุณธรรม จริยธรรม และความรับผิดชอบ เพื่อเสริมสร้างศักยภาพในการบริหารจัดการสถานศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทของการศึกษายุคดิจิทัล

2.3 ครูและบุคลากรทางการศึกษาสามารถนำแนวคิดและผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาการจัดการข้อมูลสารสนเทศด้านการจัดการเรียนการสอนและการปฏิบัติงานในสถานศึกษา โดยใช้เทคโนโลยีและปัญญาประดิษฐ์เป็นเครื่องมือสนับสนุนการทำงาน เพื่อช่วยลดความซ้ำซ้อนของข้อมูล เพิ่มความเป็นระบบในการจัดเก็บและใช้ข้อมูล และส่งเสริมการใช้ข้อมูลสารสนเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

องค์ความรู้ใหม่

ผลการวิจัยก่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการใช้ปัญญาประดิษฐ์ในการบริหารข้อมูลสารสนเทศกับสมรรถนะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา โดยพบว่า การใช้ปัญญาประดิษฐ์ใน

กระบวนการบริหารข้อมูลสารสนเทศทั้ง 6 ขั้นตอน ได้แก่ การวางแผน การรวบรวมข้อมูล การตรวจสอบข้อมูล การประมวลผลข้อมูล การจัดเก็บข้อมูล และการนำเสนอข้อมูล มีความสัมพันธ์ทางบวกกับสมรรถนะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่ องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยสะท้อนให้เห็นว่า การนำปัญญาประดิษฐ์มาใช้ในการบริหารข้อมูลสารสนเทศควรมุ่งเน้นการใช้ข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์และสนับสนุนการตัดสินใจเชิงบริหารอย่างเป็นระบบ ไม่จำกัดเพียงการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการข้อมูลพื้นฐานเท่านั้น ทั้งนี้ การบูรณาการการใช้ปัญญาประดิษฐ์ร่วมกับการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในด้านภาวะผู้นำ การสื่อสาร การวางแผนและการตัดสินใจ และการบริหารการเปลี่ยนแปลง จะช่วยเสริมสร้างการใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารจัดการสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับบริบทของการบริหารการศึกษาในยุคดิจิทัล

เอกสารอ้างอิง

- กฤษณา วรรณสถิต และ ธดา สิทธิธาดา. (23 พฤษภาคม 2568). แนวทางการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารโรงเรียนกานดา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร เขต 2. ใน *การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 8*. ก้าวข้ามขอบเขตความรู้สู่การเปลี่ยนแปลงและพัฒนาอย่างยั่งยืน.
<http://www.journalgrad.ssru.ac.th/index.php/miniconference/article/view/5257>
- ณัฐพล เมฆเคลื่อน และ ทิพรรัตน์ สิทธิวงศ์. (2568). ความสัมพันธ์ระหว่างการยอมรับการใช้งานเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์กับความพึงพอใจในการทำงานในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2. *วารสารปัญญาพัฒนา*, 3(2), 71-82 สืบค้นจาก <https://so16.tci-thaijo.org/index.php/JAE/article/view/1546/1104>
- ธีรพงษ์ กาญจนสกุล. (2564). *คุณลักษณะผู้บริหารยุคใหม่* ที่ส่งผลต่อการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาละโว้. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์. สืบค้นจาก ThaiLIS Digital Collection.
- นิษฐวดี จิรโรจน์ภิญโญ. (2563). สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่องานวิชาการของสถานศึกษาในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 4. *วารสารสังคมศาสตร์และมานุษยวิทยาเชิงพุทธ*, 5(4), 293-304. สืบค้นจาก <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/JSBA/article/view/241288/164319>
- พงศกร เกิดวิเชียร และ สุทธิพงษ์ บุญผดุง. (3 มีนาคม 2568). การบริหารทางการศึกษาในการใช้ปัญญาประดิษฐ์อย่างมีจริยธรรม. ใน *การประชุมวิชาการระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 18 “สร้างสรรค์ความรู้เพื่อพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจ”*.
<http://journalgrad.ssru.ac.th/index.php/8thconference/article/view/5238>
- พงศธร ชมท่าไม้ และ มิตภาณี พุ่มกล่อม. (2567). สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1. *วารสารนวัตกรรมการศึกษาและการวิจัย*, 8(4), 2223-2235.

- ไพโรจน์ รัตนขวงค์ และ ประเวศ เวชชะ. (2568). เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการบริหารการศึกษา ยุค AI. ร้านป๊อปปี้แอนด์น้อง.
- พระมหาวิชิตวิญญู วชิรเมธี (คามพินิจ) และคณะ. (2568). AI กับความจำเป็นในการบริหารการศึกษา. *วารสาร สังคมพัฒนาศาสตร์*, 8(9), 341-353.
- สุวดี อุปปินใจ. (2565). การบริหารงบประมาณ การเงินและการบริหารทั่วไป. ร้านป๊อปปี้แอนด์น้อง.
- สร้อยทิพย์ แก้วตา. (2565). คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่ที่ส่งผลต่อสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบูรณ์. การศึกษาค้นคว้าอิสระการศึกษา มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สำนักงานคณะกรรมการการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2565). แผนปฏิบัติการด้านปัญญาประดิษฐ์ แห่งชาติเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (พ.ศ.2565-2570) (1-2). <https://www.onde.go.th/view/1/เอกสารเผยแพร่/TH-TH>
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2. (2568). ข้อมูลพื้นฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 2. <http://www.cri2.go.th>
- อนุดตริย์ ดิษเจริญ. (2568). แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีโดยใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ของ ผู้บริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง. *วารสารมณีเชษฐาราม วัด จอมมณี*, 8(3), 693-704.
- อารีย์ พานทอง และคณะ. (2567). การพัฒนาระบบสารสนเทศการบริหารงาน (MIS) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ การปฏิบัติงานของสำนักงานวิทยาเขตล้านนามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย จังหวัดเชียงใหม่. *วารสารปัญญา*, 31(1), 20-28.
- Hacialioglu, et al. (2025). Nurses' attitudes towards artificial intelligence: relationship between cognitive flexibility and emotion regulation. *BMC Psychology*, 13(1), 2-11. doi: 10.1186/s40359-025-03467-5